

Nils-Olof Sortelius

DET SOM VÄXER - EN LÄTTÖVERSKÅDLIG SAMMANFATTNING. DEL 1

SVENSKA	LULESAMISKA	LATIN
A		
al, gråal	liejbbe jb	Alnus incana
asp	suhpe b	Populus tremula
B		
björk (glasbjörk och vårtbjörk)	soahke g	Betula pubescens och Betula pendula ~ Betula verrucosa
björkticka	sváhppa hp	Piptoporus betulinus
blåbär	sarre r	Vaccinium myrtillus
bärris, "småris" (t.ex.: kråkbärris, lingonris och blåbärris och ljung)	daņas dagņas-	
D		
daggkäpa	vuolpporásse s	Arter av släktet Alchemilla
dvärgbjörk	skierre r'r rr	Betula nana
dvärgvide	gierunlassta st	Salix herbacea
E		
en, enbuske	gaskas gasskas-	Juniperus communis
F		
fjällbjörk	lagim	Betula pubescens ssp. czerepanovii (en underart av glasbjörk)
fjällsyra	häbrro br	Oxyria digyna
fnöskticka	tjádná n	Fomes fomentarius
fräken, sjöfräken	oassje s'sj ssj	Equisetum fluviatile
G		
gran	guossa s	Picea abies

Nils-Olof Sortelius

DET SOM VÄXER - EN LÄTTÖVERSKÅDLIG SAMMANFATTNING. DEL 1

SVENSKA	LULESAMISKA	LATIN
gräsartade växter och örter	rásse s	De stora familjerna Poaceae (gräs) (tidigare namn: Graminae), Cyperaceae (halvgräs, där fr.a. starr ingår) och Juncaceae (tågväxter) går under det praktiska samlingsbegreppet graminider. Örter är blommande mjuka växter som vissnar ner varje år. Dessa motsvarar tillsammans med graminiderna det vittomfattande samiska <i>rásse</i> . Bärris (<i>daŋás</i>) som är fleråriga vedväxter ingår alltså inte i <i>rásse</i> .
H hallon hjortron hägg hänglav (manlav, talltagel och garnlav)	gahpermuorjje rj láttak láttag- ávttja vtj slahppo hp	Rubus idaeus Rubus chamaemorus Prunus padus Flera arter med hängande växtsätt fr.a. Bryoria fusescens och Bryoria fremontii, men även i vissa trakter Alectoria sarmentosa. Cornus suecica
hönsbär	svijnemuorjje rj	
I islandslav isranunkel	sarvvávisste st noarssa rs	Cetraria islandica Ranunculus glacialis
K kantjung kråkbär (nord-)	båvsåkdanás båvsåkdagnas- tjuobmá m ~ tjáhppismuorjje rj	Cassiope tetragona Empetrum hermaphroditum

Nils-Olof Sortelius

DET SOM VÄXER - EN LÄTTÖVERSKÅDLIG SAMMANFATTNING. DEL 1

SVENSKA

LULESAMISKA

LATIN

kvanne:

blomstängeln
den utslagna blomklasen
blomstängeln med den
utslagna blomman
blomknoppen
blad; första bladknoppen
på våren
bladskäft; hela örten
före blomning
ej utslagen blomknopp
rotstock
övermogen blomstängel
besk smak i bladstänglar,
blomstängel och rot

båsskå sk
barek bareg-
barekbåsskå sk
båskåoajvve jv
biellne ln
fáddno
nubák nubág-
urtas urttas-
dávtabåsskå sk
báska básskas-

Angelica archangelica

L

lappljung **lav på sten**

lav på träd: t.ex.:
blåslav, snömärkes-
lav och näverlav

lingon

ljung jfr: bärris

vuorkkodanjas vuorkkodagnas-
gierggegadna n

muorragadna n

jågnå ŋ

danjas dagnas-

Phyllodoce caerulea
Arter av bl.a. släktena Parmelia
och Umbilicaria
Hypogymnia physodes, Parmelia
olivacea och Platismatia glauca
m.fl.
Vaccinium vitis-idaea
Calluna vulgaris

M

midsommarblomster

mossor allmänt

t.ex.: husmossa,
väggmossa, kvast-
mossor och björn-
mossor

"myrstarr" (flaskstarr, jieggesuojnne jn

trådstarr och blåstarr

m.fl.)Förväxla inte detta
samlingsbegrepp med
myrstarr, Carex
heleonastes som är en
sällsynthet.

gihpporásse s
sämol sebmul-

Geranium sylvaticum
Hylocomium splendens,
Pleurozium schreberi,
arter av släktet Dicranum,
arter av släktet Polytrichum m.fl.

Carex rostrata, Carex lasiocarpa
och Carex vesicaria m.fl.

N

norsknoppa

näckros

sválanjuovtjav sválanjuoktjam-
slabbarásse s

Gnaphalium norvegicum
Arter av familjen Nymphaeaceae

Nils-Olof Sortelius

DET SOM VÄXER - EN LÄTTÖVERSKÅDLIG SAMMANFATTNING. DEL 1

SVENSKA	LULESAMISKA	LATIN
O		
odon ormbunkar	benasarre r gattsakrásse s	Vaccinium uliginosum Pteropsida, många stora och små arter med välbekant utseende. Till de förra hör bl.a. fjällbräken, strutbräken och majbräken. En allmän mindre art är ekbräken. Ormbunkarna är en grupp växter som inte bildar blommor och frön utan sporer. De tillhör en kategori som kallas kärnkryptogamer. Där hör också lummer- och fräkenväxter hemma.
R		
rallarros, mjölke, mjölkört renlav ripbär röda vinbär röksvamp rönn	guosasjrásse s visste st gárránismuorjje rj ~ runŋkamuorjje rj jierre r átjábásmá sm skáhpe b ~ rávnno vn	Epilobium angustifolium Arter av släktet Cladina Arctostaphylos alpinus Ribes spicatum Gasteromycetes, buksvampar Sorbus aucuparia
S		
sia (kruståtel och fårsvingel)	sidno n	Deschampsia flexuosa och Festuca ovina. <i>Sidno</i> , <i>sia</i> , är samlingsord för några mycket smalbladiga gräsarter. Vanligen avses kruståtel.
skvattram smörboll starr stormhatt svamp	guohtsakrásse s boallorásse s stárro r'r rr átjárásse s guoppar guobbar-	Ledum palustre Trollius europaeus Arter av släktet Carex Aconitum lycoctonum När man i dagligt tal talar om svamp är det som ren- eller kreatursföda. Arter fr.a. från släktena Boletus, Leccinum och Suillus (soppar), Russula (kremlor) och Lactarius (riskor) är de viktigaste för renen p.g.a. riklig förekomst vissa år. En mänsklig finsmakare hittar också många andra goda arter.
sälg	sállja lj	Salix caprea

Nils-Olof Sortelius

DET SOM VÄXER - EN LÄTTÖVERSKÅDLIG SAMMANFATTNING. DEL 1

SVENSKA	LULESAMISKA	LATIN
T		
tall	biehtse ts	Pinus sylvestris
torta, tolta	jierjjá rj	Cicerbita alpina
V		
vass, rörvass	ruohko g	Phragmites australis
vattenklöver	njuohtso ts	Menyanthes trifoliata
vide:		Släktet Salix med många arter
lappvide och ripvide	siergga rg	Salix lapponum och Salix glauca
glansvide	tjáhtjesiergga rg	Salix myrsinities
grönvide	lassto st	Salix phylicifolia
ullvide	vielggissiergga rg	Salix lanata
vitmossa	darffe rf	Arter av släktet Sphagnum
Ä		
ängssyra	juobmo m	Rumex acetosa
ängsull	gieganjuolla l	Eriophorum angustifolium

Ett stort tack till Kjell Hedmark i Vuolleriebme (Vuollerim) för givande diskussioner och kommentarer till texten. Hedmark har i många år arbetat som ekologilärare vid Samernas Folkhögskola och Samernas utbildningscentrum.